

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Државен просветен инспекторат

Број. 09-125/2
31.08.2020 година

СОСУ „Илинден“ – Општина Илинден, Скопје	
Извештај од извршена интегрална евалуација	
Датум на интегрална евалуација:	10, 11 и 12.02.2020 година
Број на извештај:	3/1/2020
Раководител на инспекциски тим:	Соња Миладинова
Вид на училиштето:	Средно училиште
Подрачни училишта:	Нема
Основач на училиштето:	Совет на Општина Илинден
Наставен јазик:	Македонски
Број на ученици:	253
Полова структура на ученици:	198 машки и 55 женски
Број на наставници:	18
Претседател на училишниот одбор:	Јовче Петковски
Директор на училиштето:	Зоранче Арсовски
Датум на претходна интегрална евалуација:	25.01 – 27.01.2017 година
Адреса на училиштето:	Ул. „534“, бр.29, населено место Марино, општина Илинден, Скопје
Телефон:	(02) 2 556 111
Факс:	/
e-mail:	suilinden@yahoo.com
Оценка ИЕ	Добро (3,32)

Инспекцискиот надзор е извршен во согласност со членовите 2, 19, 25 и 26 од Законот за просветна инспекција („Сл.весник на РМ“ број 52/2005, 81/2008, 148/2009, 57/2010, 51/2011, 24/2013, 137/2013, 164/2013, 41/2014, 33/2015, 145/2015, 30/2016 и 64/2018) и Правилникот за начинот и постапката за вршење на инспекциски надзор на просветната инспекција („Сл. весник на РМ“ број 86/2006)

Резиме

Согласно Годишната програма за работа на Државниот просветен инспекторат за 2020 година и Законот за просветната инспекција, во периодот од 10 до 12 февруари 2020 година, тим од тројца државни просветни инспектори спроведоа интегрална евалуација во работата на СОСУ „Илинден“ – општина Илинден.

Од целокупната евиденција и документација која беше приложена и разгледана за време на надзорот, разговорите водени со различните фокус групи, од посетените наставни часови, анализата на претходно доставените прашалници и се она што можеше да се види на лице место, тимот од државни просветни инспектори констатира дека работењето во СОСУ „Илнден“ – општина Илинден е **добро**¹ (3,32).

Воспитно-образовната работа во училиштето се организира и остварува според наставниот план и програми за електротехничка струка образовни профили електротехничар за компјутерска техника и автоматика и електротехничар за електроника и телекомуникации и двете со четиригодишно траење на образованието, на македонски наставен јазик. Наставниот план и програма се реализираат во пропишаниот обем.

Со Одлука Бр.08-53/10/3 од 21.08.2019 година од директорот на училиштето формиран е инклузивен тим кој работи според изготвена програма заведена под дел.бр.08-53/10/4 од 21.08.2019 година која е составен дел од годишната програма. Во учебната 2019/2020 година нема ученици со наод и мислење од надлежна институција. Од страна на психологот 2 ученици се детектирани како ученици со потешкотии, а 14 како надарени и талентирани ученици.

Учениците се вклучени во воннаставните активности според сопствен избор. Во воннаставните активности, особено во секциите опфатени се голем број ученици според нивните индивидуални способности, наклонетост и предиспозиции кој ги детектираат наставниците.

Училиштето нема основано училишен спортски клуб.

Средниот успех на учениците во учебната 2016/2017 година е 3,47, во учебната 2017/2018 година е 3,48 и во учебната 2018/2019 година средниот успех е 3,43. Среден успех на учениците во последните три (3) години изнесува 3,46.

Со Решение бр.04-53/11/5 од 12.09.2019 година од директорот на училиштето формиран е тим за планирање и следење на реализираните активности од проектот за меѓуетничка интеграција. Сите наставници планираат и реализираат наставни и воннаставни активности со интегрирани содржини од меѓуетничка интеграција во рамки на училиштето, но нема партнер училиште за реализирање заеднички активности со јазично мешани групи од причини што училиштето кога отпочнало со работа проектот веќе бил отпочнат и има потешкотии со пронаоѓање партнер училиште. Во холот на училиштето има истакнато изработки и фотографии кои го отсликуваат мултикултурниот карактер на државата.

Училиштето презема добро структурирани активности за промовирање на струките и образовните профили кои се изучуваат со цел да го афирмира училиштето и запише што поголем број на ученици до пополнување на бројот предвиден со Конкурсот за запишување ученици во јавните средни училишта. Активностите вклучуваат посета на основните училишта главно во реонот на општината, организирање на отворен ден за презентирање на училиштето пред учениците од основните училишта, изработка на брошури и флаери. Бројот на запишани ученици во прва година во учебна 2017/2018 година е 66, во 2018/2019 е 68 и во 2019/2020 тој изнесува 68 запишани ученици во две паралелки.

Во училиштето има пропишани процедури за поддршка и следење на планирањата за наставата. За успешна реализација на наставните планови и програми сите наставници имаат изготвено годишни и тематски планирања во електронска и пишана форма. Покрај

¹ Според класификацијата од Индикаторите за квалитет на основните и средните училишта, постојат четири квалитативни нивоа:

1. Не задоволува,
2. Делумно задоволува,
3. Добро и
4. Многу добро.

редовната настава наставниците ги планираат дополнителната и додатната настава, слободните ученички активности, како и практичната настава. Планирањата на наставниците ги содржат сите неопходни елементи за успешна организација и реализација на часот, со определени цели за постигањата на учениците. Наставниците разменуваат мислење за планирањата во рамките на стручните активи и со стручната служба. Примената на ИКТ е застапена во планирањата кај сите наставници.

Од проектот „Компјутер за секое дете“, добиени се 60 работни места-компјутери. Во текот на интегралната евалуација со функционална компјутерска опрема опремени се 6 училиници во кои се распоредени 140 работни места-монитори. Од информатичко компјутерска технологија училиштето располага со 20 лаптопи, 6 смарт табли, 14 ЛЦД проектори, 2 Мимио уреди, а кабинетите за практична настава се опремени со осцилоскопи, фреквенцметри, унимери.

Во училиштето има добри услови за реализација на часовите со примена на информатичко-компјутерска технологија. Наставниците се обучени за употреба на ИКТ и во планирањата имаат предвидено реализација на наставни содржини со примена на ИКТ и користење на дигитални и е-содржини. Употребата на ИКТ во наставата е во согласност со предвидената динамика во годишните планирања.

Сите наставници со учениците се однесуваат на начин што промовира прифаќање, почитување, помош, соработка, толеранција, разбирање и доверба. Притоа обезбедува еднакви можности за учениците имајќи ги предвид нивните способности, пол, социјално потекло, етничка и религиска припадност.

Училиштето е вклучено во проектот „Интеграција на еколошкото образование во македонскиот воспитно-образовен систем“. За таа цел, во склоп на годишната програма за работа на училиштето содржани се и план и програма за реализирање на еко активности. Со Решение бр.08-53/11/3 од 12.09.2019 година од директорот на училиштето формиран е тим за реализирање на активностите од еко проектот. Наставниците во рамките на своите планирања имаат интегрирани еколошки содржини и точки на акции од воспоставените еко-стандарди. Тимот за еко проектот редовно изготвува извештаи за реализираните активности. Има примери на реализирани еколошки акции на иницијатива на учениците, во интерес на локалната заедница.

Во училиштето се применуваат позитивните законски и подзаконски прописи што го регулираат оценувањето на учениците. Училиштето има дефинирана политика за оценување со изработен Правилник за истакнување, пофалување и наградување на учениците заведен под дел.бр.02-13/12/1 од 18.05.2016 година усвоен од органите и телата во училиштето. Наставниците ги применуваат критериумите и стандардите за оценување со кои и учениците и родителите се целосно запознаени. Родителите добиваат евидентни листови и писмени известувања со информации и детали за напредокот на нивното дете по секој наставен предмет, вклучувајќи и детални препораки за подобрување на постигањата.

Училишниот простор е безбеден за изведување на настава. Училиштето има пропишани мерки и активности за безбедност на учениците, во текот на наставата, во училишната зграда и во училишниот двор. Инфраструктурата во училиштето (мебелот, скалите, подовите, покривот, прозорците, струјните места, дворот) е безбедна и не претставува потенцијална опасност за повреди на учениците. Училиштето има пишан документ во кој се дефинирани сите облици на однесување на децата и возрасните кои се сметаат за психичко и физичко насилство, програма за разрешување и програма за превенција од насилство. Училиштето има политика за забрана на пушење, конзумирање алкохол и наркотични супстанции. Во училиштето има поставено апликации за забрана на истите.

Училиштето нема организирана исхрана за учениците. Во училишниот хол е поставен автомат за пакувана храна. Учениците и вработените се снабдуваат со храна и од околните продавници. Училиштето нема увид во квалитетот на храната што се нуди во нив. Нема регистрирани случаи на труење со храна.

Хигиената во училиштето е многу добра. Училиштето воспитно делува учениците да ја одржуваат личната хигиена. Подот на училниците, скалите, ходниците и тоалетите за наставниците и учениците, се чистат секој ден, по два пати во секоја смена, а мебелот, вратите и прозорците во училишниот простор генерално се чистат еднаш неделно.

Дворот на училиштето е чист од секаков вид отпадоци, хортикултурно е уреден и редовно се одржува, при што се вклучуваат и учениците.

СОСУ „Илинден“, Општина Илинден е препознатливо според квалитетот на работа и постигањата на учениците во различни области како и според остварувањето на визијата и мисијата. Училиштето остварува многу добра соработка со компаниите кои по завршувањето на образованието нудат можност за вработување на учениците. Училиштето ја подржува инклузивноста, се грижи за здравјето и безбедноста на сите ученици, ги негува родовата еднаквост и мултикултурализмот и го поттикнува учеството на учениците, родителите и заедницата во училишниот живот. Учениците и вработените добро се грижат за неговиот углед и се горди што се дел од него. Во училиштето владеат позитивни меѓучовечки односи, а наставниот кадар ужива голем респект кај родителите. Училиштето има посебни кодекси за однесување на учениците, наставниците и родителите и Куќен ред за однесување на сите вработени. Училиштето има донесено Еко-кодекс кој е истакнат на видно место, во холот на училиштето.

Во училиштето има добра работна атмосфера за време на часовите и другите училишни активности. Дисциплината на учениците во училиштето е на многу добро ниво. Учениците се совесни, учтиво се однесуваат, соработуваат меѓусебно и со наставниот кадар. Училиштето е активно вклучено во соработката со локалната заедница преку спроведување на заеднички проекти и учество на настани од интерес на заедницата.

Училишната зграда е изградена во 2012 година, а е отпочнато со реализирање на воспитно-образовна работа од учебната 2013/2014 година. Објектот е од модуларен систем на градба, изграден целосно од еколошки, термоизолациони материјали со вкупна површина од 2279,84 m² со приземје и кат. Училишниот двор е со површина од 6500 m². Во непосредна близина на училиштето се лоцирани Спортска сала и отворено тениско игралиште кои се во сопственост на општината. За нивното одржување се грижи општината, а во времетраење на наставата се користат за потребите на училиштето.

Училиштето располага со 9 училници, 1 кабинет по информатика, 2 кабинети за реализирање на практична настава за образовниот профил електротехничар за електроника и телекомуникации и 2 кабинета за реализирање на практична настава за образовниот профил електротехничар за компјутерска техника и автоматика, библиотека, 3 помошни простории за складирање на нагледните и техничките средства како и за одржување стручни активи, конференциска сала, 1 наставничка канцеларија, канцеларии за психолог, секретар и директор, една просторија за технички персонал и просторија за хаусајстор. Загревањето и ладењето на училишниот објект е со сопствен систем на принцип геотермални води.

Во училиштето има вкупно 4 санитарни јазли за ученици (по два на кат) и 2 за вработени.

Училишниот простор ги исполнува условите за изведување настава. Опременоста на училиштето со наставни, нагледни средства и други технички помагала соодветствува со современите текови на наставата и истата има тенденција на подобрување.

Наставниот процес во училиштето го реализираат вкупно 18 наставници од кои 2 врз основа на склучен договор надополнуваат фонд во училиштето, а правото од работен однос го остваруваат во други училишта. На 16 наставници ова училиште им е матично. Од нив 10 се вработени на определено работно време. Еден наставник е приправник и за него е назначен ментор кој е наставник во друго училиште. Стручната подготовка на наставниот кадар е во согласност со нормативите од наставната програма освен тројца наставници кои се соодветно високо образование но не се стекнале со педагошко-психолошка доквалификација. Истите се ангажирани по пат јавен оглас како единствени пријавени кандидати. Училиштето има стручен соработник психолог кој редовно им дава поддршка на наставниците во организација на наставата и го следи напредокот на учениците.

Со училиштето управува Училишнен одбор (УО) конституиран во согласност со законската регулатива. Сите членови се со важечки мандат. Работата на Училишниот одбор е во рамките на пропишаните надлежности дефинирани со постојната законска

регулатива. Раководен орган на училиштето е директор во втор мандат, именуван со Решение Бр. Бр.04-1614/4 од 28.12.2017 година од Градоначалникот на Општина Илинден, кој ги исполнува условите за директор согласно со закон. Фокусот на работењето на директорот е на унапредување на квалитетот на наставата и зајакнување на компетенциите на наставниот кадар преку обуки, доопремување на кабинетите за практичната настава, опремување на сите училници со смарт табли, за што е во тек јавна набавка за 6 смарт табли и зајакнување на соработката со деловната заедница (бизнис секторот).

За планирање и реализирање на воспитно- образовната работа во учебната 2019/2020 година училиштето има изготвено Годишна програма за работа за учебната 2019/2020 година, заведена под дел. бр.01-109/1 од 28.08.2019 година, разгледана и усвоена со Одлука Бр.02-57/26/1 од 23.08.2019 година од Училишниот одбор, донесена со Одлука Бр.07-1770/11 од 27.09.2019 година од Советот на општина Илинден. Донесената годишна програма е доставена до Бирото за развој на образованието и до Државниот просветен инспекторат во електронска форма.

Училиштето има изготвено Програма за развој за периодот од 2018 до 2022 година заведена под дел.бр.01-93/2 од 24.08.2018 година, донесена со Одлука бр.02-48/31/1 од 29.08.2018 година на Училишниот одбор. Развојниот план содржи временска рамка и акционен план за реализација на планираните активности.

Училиштето има спроведено самоевалуација за периодот 2016-2018 година, во која се опфатени учебните 2016/2017 и 2017/2018 година, заведена под дел.бр.01-94/2 од 01.10.2018 година. Извештајот од Самоевалуацијата е разгледуван и усвоен со Одлука Бр.02-48/39 од 03.10.2018 година од Училишниот одбор. Извештајот со резултатите од самоевалуацијата не е електронски доставен до Државниот испитен центар. Извештајот од самоевалуацијата е објавен на веб страната на училиштето.

Воспитно – образовната работа на СОСУ „Илинден“ – општина Илинден е уредена со Статут заведен под дел.бр.01-34/1 од 24.09.2013 година, донесен со Одлука Бр.01-34/2 од 24.09.2013 година од Училишен одбор и со добиена согласност од Министерство за образование и наука, Решение бр.19-12175/4 од 30.12.2013 година. Последната измена на статутот е извршена со Статутарна одлука за изменување и дополнување на Статутот донесена од УО, заведена под дел.бр. 02-57/21 од 23.05.2019 година.

КАРАКТЕРИСТИКИ НА УЧИЛИШТЕТО

СОСУ „Илинден“ се наоѓа во населено место Марино, со седиште на ул. „534“, бр.29 во Општина Илинден.

Училиштето е основано од Совет на општина Илинден со Одлука бр.1-1/1 од 10.04.2013 година со полн назив „Средно општинско стручно училиште – Илинден, општина Илинден“ и скратен назив „СОСУ Илинден“. Училиштето е запишано во Централниот регистар на РМ со деловоден број 30120130024574.

Дејноста на училиштето е со шифра 85.32, односно техничко и стручно средно образование. Воспитно-образовната работа се остварува според наставниот план и програми за електротехничка струка за образовни профили електротехничар за компјутерска техника и автоматика и електротехничар за електроника и телекомуникации верифицирани со Решение бр.11-1361/4 од 10.04.2013 година од министерот за образование и наука. Со Решение УП1 бр.13-1998 од 13.01.2020 година се верифицираат условите за реализација на наставен план и наставни програми за образовните профили класификација електротехничар за компјутерска техника и автоматика од електротехничка струка и класификација електротехничар за електроника и телекомуникации од електротехничка струка.

Наставата во училиштето се изведува на македонски наставен јазик во две смени. Во текот на едната смена училишниот објект се отстапува на користење на ученици од основното училиште „Гоце Делчев“ лоцирано во непосредна близина. Во 2019/2020 година се остварува воспитно-образовна работа со 253 ученици распоредени во 8 паралелки.

1. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

1.1 Реализација на наставните планови и програми

Применуваните наставни планови и програми се во согласност со донесените програмски документи изготвени од Центарот за стручно образование и обука и Бирото за развој на образованието, донесени од Министерот за образование и наука. Во СОСУ „Илинден“, општина Илинден се реализираат наставните планови и програми за стручно образование од Електротехничка струка во два образовни профили, и тоа: Електротехничар за компјутерска техника и автоматика и Електротехничар за електроника и комуникации. Содржините кај поголемиот дел од наставните програми овозможуваат постигање на целите за меѓуетничка интеграција во образованието и ги вклучуваат точките на акција од воспоставените еколошки стандарди за одржлив развој и еколошки теми. Според наставниот план наставниците во училиштето изведуваат настава по општообразовни предмети (заеднички предмети и предмети во функција на струките), стручни предмети (заеднички предмети за струката и предмети карактеристични за образовниот профил), практична обука (практична настава и феријална практика), како и дополнителна и додатна настава.

Практичната настава е застапена во двата образовни профили. Се реализира од II до IV година, а согласно новите наставни планови и програми (модуларни) од учебната 2019/2020 година се реализира и во прва година и е во функција на стручно-теоретските предмети. Неделната застапеност на часовите за практична настава се движи од 4 до 6 часа. Практичната настава се организира во училишни кабинети опремени со компјутери и со материјали и опрема за практична настава.

Според наставните планови, феријалната практика се реализирала во трета година во двата образовни профили, во траење од 10 работни дена по завршувањето на наставната година. Согласно новите модуларни наставни планови и програми од учебната 2019/2020 година феријалната практика предвидено е да се реализира во I година со траење од 5 дена, II година со траење од 10 дена и III година со траење од 15 дена. Имено, феријалната практика се реализира во компаниите со кои училиштето има потпишано меморандум за соработка и во приватни фирми по сопствен избор на учениците по завршувањето на наставната година.

Покрај редовното школување, училиштето дава можности и за вонредно школување и дошколување, со тоа што, оние кандидати кои имаат завршено несоодветно образование мора претходно да ги положат диференцијалните предмети што се опфатени во дадената струка за која што сакаат да се образуваат.

Училиштето има воспоставено процедури и користи повеќе различни начини и средства да ги информира членовите на советот на родители, другите родители, учениците, како и сите други кои бараат информација за целите на наставните планови и програми што се реализираат во училиштето. Раководителот на паралелката ги запознава родителите со соодветниот наставен план и програма според кој се изведува наставата за образовниот профил на нивните деца. Училиштето има изготвено соодветна брошура и преку својата веб страна ги запознава учениците и родителите со применуваните наставни планови и програми, како и на првата родителска средба се информираат родителите со брошурата а учениците се информираат на првиот час со предметен професор.

Поради спецификите на струката, односно образовните профили кои се изучуваат, во процесот на воспитно-образовната работа нема вклучено ученици со посебни образовни потреби со издаден наод и мислење од надлежна институција. Има двајца ученика со потешкотии во учењето и 14 талентирани ученици детектирани од наставниците и психологот во училиштето. За работа со тие ученици училиштето има формирано Инклузивен тим од четири члена со Одлука бр.08-53/10/3 од 21.08.2019 година. Инклузивниот тим има програма за работа, заведена со дел.бр.08-53/10/4 од 21.08.2019 година. Спроведени се две обуки за инклузивно образование во кои е опфатено планирањето за работа со ученици со посебни образовни потреби (годишно, тематско и дневно планирање).

Постапката за определување на изборните предмети доследно се почитува. Изборот на наставните предмети од листата на изборни наставни предмети од соодветниот наставниот план го вршат учениците по пат на анкетирање.

Слободните часови во учебната 2019/2020 година не се реализираат.

Училиштето има изготвен план на активности со поставени цели за реализација на еколошки проекти со вклученост на точките на акции од воспоставените еко-стандарди. Планот на активностите е во согласност со состојбата и структурата на училиштето со цел постигање конкретни резултати во текот на целата учебна година. Училиштето интегрира содржини од еколошка програма согласно состојбата и структурата на училиштето.

1.2 Квалитет на наставните планови и програми

Наставниците ги изработуваат годишните и тематските планирања во согласност со наставните програми, насоките за планирање и организација на наставата и годишната програма за работа на училиштето. Од аспект на мултикултурализам, родова и етничка рамноправност, училиштето не планира активности за прибирање на мислења и нивно разгледување, во однос на наставните планови и програми и учебните помагала, ниту од наставниците ниту од родителите. Нема склучено меморандум за соработка со друго мултиетничко училиште. Со цел негување на мултикултурализмот постојат примери за организирани заеднички активности во рамки на училиштето, во кои се вклучени учесници од мешани етнички групи, односно учениците и наставниците од македонска, ромска, српска, бошњачка и албанска националност. Кај поголемиот број наставни предмети интегрирани се содржини за негување на мултикултурализмот и почитување на различностите.

Постојат повеќе добри примери на соодветно вградени особености на локалната средина и бизнис секторот. Наставниците кај поедини предмети ги прилагодуваат програмите со содржини според нивните потреби (при реализирање на практична обука, проекти и преку одбележување на значајни датуми, прослави и други манифестации).

Училиштето прави напори за реализирање и подобрување на квалитетот на наставата. За таа цел, наставниците следат семинари за стручно усовршување.

Училиштето има разработено насоки за вградување меѓупредметни цели по најголемиот број на програми што се реализираат. Најголем број од наставниците ги почитуваат тие насоки.

Кај наставниот кадар, претставниците од редот на родителите и учениците преовладува мислењето дека наставните планови и програми се преобемни. Училиштето има доставено писмена иницијатива до Бирото за развој на образование и до Центарот за стручно образование и обука за измени и дополнувања на програмите од страна на стручен актив од кои некои од нив се вклучени во новите наставни планови и програми за прва година.

1.3. Воннаставни активности

Училиштето планира и реализира воннаставни активности што ги одразуваат потребите и интересите на учениците. Учениците учествуваат во секции од 7 области (литературна и новинарска секција, спортско друштво, ликовна, историска, информатичка, конструкторска и секција за странски јазици) и вклученоста во воннаставните активности е според сопствен избор и со транспарентна процедура. При вклучување на учениците во активностите постои родова, етничка и социјална рамноправност. Училиштето обезбедува услови за активно учество на учениците со потешкотии во учењето во сите активности организирани во и надвор од училиштето.

Училиштето од учебната 2013-2014 година во Годишната програма планира активности за Проектот за меѓуетничка интеграција во образованието. На редовните часови планирани се содржини за меѓуетничка интеграција, но нема склучено меморандум за соработка со друго партнер училиште.

Учениците активно се вклучени во работата на проектите и покренуваат иницијативи од еколошка природа. Голема е вклученоста на учениците во реализација на проектот „Афирмативно користење на слободното време на младите од различни културни

средини“ кој се реализира во соработка со учениците од Средното училиште за уметност, дизајн, графика и облека „Забок“ од Хрватска.

Училиштето нема регистрирано училиштен спортски клуб бидејќи до оваа учебна година не располагало со пет наставници на кои што работниот однос им е на неопределено работно време кое е еден од условите за формирање на Училишен спортски клуб. Во декември 2019 година добиени се трансформации за работен однос од определено на неопределено работно време на тројца наставници и училиштето согласно одредбите пропишани во законот може да започне постапка за формирање на Училишен спортски клуб.

2. ПОСТИГАЊА НА УЧЕНИЦИТЕ

2.1 Постигања на учениците

Училиштето располага со податоци и анализи за постигањата на учениците според класификациони периоди, по пол, по наставни предмети, по паралелки во иста година. Се вршат анализи на постигањата на учениците за прво тромесечие, прво полугодие, трето тромесечие и на крајот од учебната година и се прави споредба на постигањата на учениците на крајот од три претходни учебни години.

Постигањата на учениците во последните три учебни години говорат за континуитет на успехот на учениците во училиштето, без големи промени и отстапувања. Средниот успех во последните три учебни години е добар (3,46). Средниот успех на учениците во учебната 2016/2017 година е 3,47; во учебната 2017/2018 година е 3,48 и во учебната 2018/2019 година е 3,43. По завршување на последната година од четиригодишното образование поголем дел од учениците се определуваат за полагање државна матура, а помал број за завршен испит. Во последните три учебни години најголем дел од пријавените ученици успешно ги завршуваат испитите од државната матура.

Училиштето промовира уверување дека постигањата на учениците можат да се подобрат. Врз основа на увидот во актуелните постигања на учениците училиштето врши анализа, планира и презема конкретни активности за континуирано подобрување на постигањата на учениците.

Голям дел од наставниците им даваат поддршка на учениците што имаат тешкотии во учењето и на надарените ученици, избирајќи активности соодветни на нивните интереси и можности. Во текот на целата учебна година, училиштето реализира дополнителна настава по сите предмети за кои учениците имаат тешкотии во учењето и додатна настава за учениците кои покажуваат интерес и постигаат значителни резултати во одделни области.

Во последните три учебни години постигањата на учениците се добри. Учениците со помош и поддршка од училиштето и од наставниците, учествуваат во различни манифестации и на натпревари од различни области што се организираат на општинско, регионално, државно и меѓународно ниво. Во последните три учебни години училиштето освоило 21 награди од кои :

- 5 награди на општинско ниво (1 прво место, 1 второ место и 3 трето место)
- 6 награди на регионално ниво (5 второ место и 1 трето место) и
- 10 награди на државно ниво (2 прво место, 4 второ место и 4 трето место).

Училиштето земало учество и на 4 други натпревари и се стекнало со благодарници и пофалници.

Училиштето има развиен систем за избор на ученик на генерација. Изборот се врши по претходно утврдени критериуми за избор на ученик на генерација. Избраниот ученик добива награда од училиштето, а средствата за наградата се одобруваат на Училишен одбор.

За подобрување на интеркултурните компетенции кај учениците во училиштето е формиран кариерен центар. Според програмите за кариерно советување на средношколци, тој има за цел, едуцирање и насочување на учениците како да бидат поконкурентни на пазарот на трудот. Во училиштето има тројца обучени кариерни советници. Обучените наставници ги советуваат учениците како да управуваат со својата кариера за време на своето образование, почнувајќи од избор на главната професионална ориентација до експериментирање и истражување на најразлични опции за кариера. Во рамките на кариерниот центар е опфатено анкетирање и тестирање со неформални тестови спроведени со учениците. Училиштето има формирано училишна заедница избрана на демократски начин.

Со актите и нормативите во училиштето е предвидена одредена хоризонтална проодност на учениците од еден на друг образовен профил, но досега немало такви барања од учениците.

Училиштето има развиен систем и во континуитет организира заеднички активности (наставни и воннаставни) со ученици од мешан етнички состав во рамките на училиштето. Училиштето изготвува акционен план за реализирање на активности во рамките на

проектот „Меѓуетничка интеграција во образованието“ (МИО) и врши евалуација на спроведените активности. Еден дел од наставниците се обучени за спроведување на активностите од МИО. Училиштето планира и реализира МИО активности на класните часови во склоп на образование за животни вештини.

2.2 Задржување/намалување на бројот (осипување) на учениците

Училиштето презема добро структурирани активности за промовирање на струките и образовните профили кои се изучуваат со цел да го афирмира училиштето и запише што поголем број на ученици до пополнување на бројот предвиден со Конкурсот за запишување ученици во јавните средни училишта. Активностите вклучуваат посета на основните училишта главно во реонот на општината, организирање на отворен ден за презентирање на училиштето пред учениците од основните училишта, изработка на брошури и флаери. Бројот на запишани ученици во прва година во учебна 2017/2018 година е 66, во 2018/2019 е 68 и во 2019/2020 тој изнесува 68 запишани ученици во две паралелки.

Училиштето системски ја следи редовноста на учениците, ги анализира причините за отсуство од наставата и презема конкретни активности. Вкупниот број на изостаноци на ученици на ниво на училиште во учебната 2016/2017 година изнесува 15308, од кои 1242 неоправдани, односно 4,85 неоправдани изостаноци по ученик. Во учебната година 2017/2018 година вкупниот број на изостаноци изнесува 15431, од кои 1102 неоправдани или 4,36 неоправдани изостаноци по ученик. Во учебната година 2018/2019 година вкупниот број на изостаноци изнесува 17548 изостаноци, од кои 1124 неоправдани изостаноци или 4,53 неоправдани изостаноци по ученик. Нема значајни промени во бројот на неоправдани изостаноци по ученик.

Со цел подобрување на редовноста на учениците, согласно потребите и планот за советувања, училишниот психолог реализира советувања со родители и ученици и води уредна евиденција. Во учебните 2017/2018 и 2018/2019 година реализирани се 186 (групни и индивидуални) советувања на родители и ученици, 55 по основ на нередовно посетување настава и 135 советувања со родители и ученици, заради намален успех во учењето. Во текот на учебната 2019/2020 година, согласно потребите, училишниот психолог ги реализира советувањата според планот и програмата за советување. Според искуството на психологот индивидуалните советувања даваат значително подобри резултати.

Училиштето ја почитува постапката за премин на ученици од едно училиште во друго. При преминот во друго училиште ги доставува информациите за воспитно образовниот развој на ученикот (преведница), а при прием на ученик од друго училиште ги бара истите информации и ги зема предвид при понатамошната образовна работа со ученикот. Во училиштето, вработените се грижат да го задржат бројот на запишаните учениците. Во текот на годината има ученици кои се осипуваат поради семејни причини, а двајца ученици се со сменет статус од редовен во вонреден. Училиштето располага со податоци за осипаните ученици. Во последните три учебни години, вкупно 13 ученици се испишале, односно преминале во друго училиште, а нема ученици кои се запишале во ова училиште.

2.3 Повторување на учениците

Од увидот направен во училишната евиденција, односно од извршените анализи за постигањата на учениците на крајот од учебната година констатирано е дека во последните три учебни години, нема ученици кои ја повторувале годината.

Училиштето ги запознава учениците за правото за поднесување на приговор доколку има незадоволство од постигнатиот успех на крајот на наставната година.

3. УЧЕЊЕ И НАСТАВА

3.1 Планирања на наставниците

Во училиштето има пропишани процедури за поддршка и следење на планирањата за наставата. За успешна реализација на наставните планови и програми сите наставници имаат изготвено годишни и тематски планирања во електронска и пишана форма. На посетените часови наставниците користеа дневно оперативен план за наставен час. Директорот и стручниот соработник-психолог редовно ги следат планирањата на наставниците и обезбедуваат поддршката на наставниците за вградување на целите од меѓуетничка интеграција, интегрираното образование и еколошките содржини во планирањата. Најголем број од наставниците го запазуваат рокот за доставување на планирањата, пред почетокот на учебната година.

Покрај редовната настава наставниците ги планираат дополнителната и додатната настава, слободните ученички активности, како и практичната настава. Планирањата на наставниците ги содржат сите неопходни елементи за успешна организација и реализација на часот, со определени цели за постигањата на учениците. Наставниците разменуваат мислење за планирањата во рамките на стручните активи и со стручната служба. Примената на ИКТ е застапена во планирањата кај сите наставници.

За подобро да ја планираат наставата, училиштето им обезбедува учество на семинари и разни обуки, соработка со советници од Центарот за стручно образование и обука и инструктивна помош на нововработените наставници при изготвување на нивните планирања. Согласно законските процедури, директорот на училиштето на наставниците приправници им определува ментори, кои со свои програми го следат воспитно-образовниот процес и нивниот напредок. Во нивните планирања се застапени неопходните елементи за реализација на наставата, начинот и распоредот на времето за нивното следење.

Распоредот на часови го изработува наставник по математика вработен во училиштето и го прилагодува за наставниците кои дополнуваат часови од други училишта. Училиштето навреме изработува и распоред за дополнителна и додатна настава.

3.2 Наставен процес

Најголем број од наставниците користат наставни форми и методи што соодветствуваат на потребите и можностите на учениците и нивните стилови на учење. Најголем број наставници користат добро испланирани и соодветни активни методи за работа со учениците, индивидуално, во парови, во групи или заедничка работа со целата паралелка.

Од проектот „Компјутер за секое дете“, добиени се 60 работни места-компјутери. Во текот на интегралната евалуација со функционална компјутерска опрема опремени се 6 училници во кои се распоредени 140 работни места-монитори. Од информатичко компјутерска технологија училиштето располага 20 лаптопи, 6 смарт табли, 14 ЛЦД проектори, 2 Мимио уреди, а кабинетите за практична настава се опремени со осцилоскопи, фреквенцметри, унимери.

Во училиштето има добри услови за реализација на часовите со примена на информатичко-компјутерска технологија. Наставниците се обучени за употреба на ИКТ и во планирањата имаат предвидено реализација на наставни содржини со примена на ИКТ и користење на дигитални и е-содржини. Употребата на ИКТ во наставата е во согласност со предвидената динамика во годишните планирања.

Задачите што се работат во училиште или дома се планирани и поврзани со работата на учениците за време на часовите. Наставниците ги користат расположливите ресурси и имаат различни приоди за учење и настава, не ограничувајќи се исклучиво на учебници. Помал број наставници на учениците им овозможува да работат со сопствено темпо.

Наставниците редовно ги споделуваат целите на наставата и очекуваните исходи од учењето и тие им се јасни на повеќето ученици во секоја фаза на учењето. Поучувањето кај поголем број наставници е јасно и разбирливо, соодветно на возраста и предзнаењата

на учениците. Најголем број од наставниците наставата ја реализираат со различни интерактивни методи. Учениците се поттикнуваат активно да учествуваат во наставата и на часовите се промовираат различни начини на учење и градење на доверба меѓу наставниците и учениците. Интеракцијата на релација наставник-ученик за време на часовите е добра. За усвојување нови знаења, вежби и утврдување на знаењата поголем број на наставници користат соодветни форми и методи кои ја зголемуваат активноста и интересот на учениците за време на часот. Сите наставници со учениците се однесуваат на начин што промовира прифаќање, почитување, помош, соработка, толеранција, разбирање и доверба.

Практичната обука се изведува во училиштето и во реални работни услови во приватни и државни компании кои имаат потреба од стручни кадри кои што се образуваат во ова училиште. За соработка и реализација на практичната обука во текот на учебната 2019/2020 година, училиштето има склучено договори со повеќе компании, и тоа: АД Окта, Ван Хол Македонија ДООЕЛ, Кемет Електроникс, Мепсо АД, Вабтек МЗТ АД и Аптив. Секоја учебна година се зголемува бројот на работодавачи со кои училиштето развива партнерски односи.

3.3 Искуства на учениците од учењето

Учениците и родителите го доживуваат училиштето како безбедна, стимулативна, инклузивна и мотивирачка средина, што поттикнува интерес за учење. Заедничкиот училишен простор е соодветно уреден. Трудовите на учениците се изложуваат на видни места во училиштето, почитувајќи ги естетските норми.

Учениците сметаат дека начинот на кој се учи во училиштето може да биде поинтересен, тоа што се учи е поврзано со работно оспособување и ги оспособува за активно учество во демократско и мултикултурно општество. За време на часовите наставниците се трудат да ги охрабрат учениците самостојно и критички да мислат, да поставуваат прашања и да изведуваат заклучоци за она што го учат. Наставниците не ги искажуваат слабите страни на учениците пред други ученици.

Најголем број на ученици имаат можност да го искажат сопственото мислење, притоа почитувајќи го мислењето на другите и не загрозувајќи ги основните човекови права. Нивното мислење се зема во предвид при решавањето проблеми и при одлучувањето. Учениците иницираат помал број на активности и преземаат различни одговорност и во училиштето, во и надвор од наставата.

Учениците сметаат дека училиштето доволно организира, поттикнува и мотивира соработка меѓу учениците, негува интеркултурна комуникација и почитување на различностите. Интеракција на релација ученик-ученик најчесто е застапена при заедничка работа на различни проекти, во и надвор од наставата, во групи со хетероген состав.

Училиштето има склучено меморандуми и соработува со соодветни компании за реализација на практичната обука која им овозможува на учениците работа во реални работни услови.

3.4 Задоволување на потребите на учениците

Наставничкиот кадар и стручната служба ги детектираат образовните потреби на учениците, како и пречките во процесот на учење на секој ученик и преземаат активности за нивно остварување, односно за нивно отстранување. По идентификацијата на учениците (надарени, со потешкотии во учењето и ученици со посебни образовни потреби) за нивните воспитно - образовни потреби и воннаставни активности, стручната служба и наставниците се трудат да дадат соодветна поддршка на тие ученици. За поддршка со тие ученици работи формиранiot инклузивен тим кој работи според Програма за работа на инклузивниот тим за учебната 2019/2020 година со планирани задачи и активности.

Во текот на наставата наставниците користат различни интерактивни техники кои ја зголемуваат активноста и интересот за време на часот, со цел, во процесот на поучување да им се даде можност на учениците со различни способности и стилови на учење да научат најмногу што можат.

3.5 Оценувањето како дел од наставата

Училиштето ги применува законските прописи што го регулираат оценувањето на учениците. Има дефинирана политика за оценувањето во која основна цел е да го поддржи учењето на секој ученик. Учениците и родителите се запознаени со критериумите за оценување.

Најголем број на наставници врз основа на стандарди за оценување изготвиле критериуми за оценување. Најголем дел од наставниците користат разновидни методи и инструменти за оценување и континуирано го следат и го оценуваат напредокот на учениците. Учениците доволно се вклучени во оценувањето (преку самооценување, меѓусебно оценување, градење критериуми).

Наставници редовно им даваат повратни информации на учениците за нивната работа, дискутираат со учениците за нивниот напредок и постигањата. Помал акцент се става на вреднувањето на тековните постигања на учениците и на детектирањето на идните активности што ќе се применуваат во учењето и поучувањето. Наставниците ги искористуваат информациите добиени од оценувањето за да го подобрат планирањето и реализацијата на наставата.

3.6 Известување за напредокот на учениците

Училиштето има утврден систем за известување на родителите за напредокот на нивните деца. Најголем број наставници редовно прибираат информации за постигањата на учениците и даваат транспарентна и конкретна повратна информација на родителите и учениците за оценката, вклучувајќи и детални препораки за подобрување на постигањата за секој ученик посебно. За таа цел се користат добро организирани формални и неформални средби, групни средби (за пренесување на информациите за паралелката во целина) и индивидуални средби со родителите (за пренесување на информации за конкретен ученик). Родителите добиваат и пишани извештаи (евидентен лист). Исто така, има истакнат распоред за приемен ден, односно одреден термин за прием за секој од наставниците

Наставниците го водат и редовно го ажурираат електронскиот дневник, а родителите имаат пристап до него и добиваат известувања преку телефонски пораки.

4. ПОДДРШКА НА УЧЕНИЦИТЕ

4.1 Севкупна грижа за учениците

Училишниот простор е безбеден за изведување настава и други воспитно-образовни активности. Училиштето има Правилник за заштита од пожари како една од мерките за заштита од елементарни незгоди. Со овој правилник се пропишани мерки за безбедност на учениците во текот на наставата во училишната зграда и училишниот двор. За таа потреба, училиштето има распоредено 8 хидрантски црева од кои по проверката на Пастор Лукс ДООЕЛ на 12.02.2019 година е утврдено дека 6 се во функција, за што е издаден сертификат бр.0006/19 од 12.02.2019 година. Исто така училиштето располага со 11 ПП апарати кои последен пат се сервисирани на 12.02.2019 година и е издаден сертификат за нивната функционалност од Пастор Лукс ДООЕЛ бр. 00920/19 од 12.02.2019 година. Училиштето има физичко обезбедување, а истото го изведува Друштво за услуги и трговија ГАРД ДООЕЛ извоз-увоз врз основа на склучен Договор бр.05-144/11 од 11.12.2019 година со кој се опфаќа 24/7 физичко обезбедување. Сите ученици се осигурани заради потребите при реализирањето на практичната настава, за што е донесена Одлука бр.02-57/28 од 23.08.2019 година од Училишниот одбор.

Во училиштето еден дел од наставниците и хаусмајсторот се обучени за употреба и ракување со противпожарни апарати.

Во текот на последниве три години не е извршена симулација за заштита од елементарни незгоди, земјотрес или пожар.

Инфраструктурата во училиштето (мебелот, подовите, кровот, прозорците, струјните места, дворот) се безбедни и не претставуваат потенцијална опасност од повреди на учениците. Учениците постојано се поучуваат од наставниците како да се однесуваат кон потенцијално опасните места.

Во училиштето има обучени двајца наставници и училишниот психолог за давање прва помош на учениците при несреќни случаи во училиштето. Во текот на учебната година дел од учениците се обучуваат за давање прва помош како волонтери од страна на Црвениот крст.

Дежурните наставници за време на одморите меѓу часовите, водат грижа за безбедноста на учениците.

Училиштето има изготвено Кодекс на однесување на наставниците и стручните соработници, за учениците, за родителите. Кодексите се истакнати на видно место во училиштето. Кодексот го почитуваат во најголема мера сите структури.

Во училиштето има пишани документи за спроведување на училишна политика за ненасилство во кој се дефинирани сите облици на однесување на децата и возрасните кои се сметаат за психичко и физичко насилство. За спречување на насилство раководителите на паралелките разговараат на оваа тема со учениците и нивните родители. Вработените ја знаат својата улога и одговорност во процесот на заштита на детето, а на потребите и грижите на децата им приоѓаат чувствително грижејќи се за нивните права, приватност и достоинство. Активностите за заштита и безбедност на учениците ги координира со институциите во локалната заедница, најчесто со Здравствени организации, Црвен крст, Министерството за внатрешни работи, Полициско одделение „Петровец“ и Општина Илинден.

Психологот, покрај советодавна работа со учениците, реализира работилници на кои се третираат актуелни теми како другарство, хуманост, решавање конфликти, спречување насилство.

Во училиштето има политика за забрана на пушење, конзумирање алкохол и дистрибуција и употреба на наркотични супстанции. Нема забележано вакви појави во училиштето. Во училиштето има истакнати знаци за забрана за пушење.

Училиштето нема организирана исхрана за учениците. Во училишниот хол е поставен автомат за пакувана храна од производна фирма „Интерфуд“ – Скопје со која училиштето има склучен договор за поставување на автомат за самопослужување (03-2/2 од 07.02.2018 година). За квалитетот на храна се грижи самиот производител. Учениците и вработените се снабдуваат со храна и од околните продавници. Училиштето нема увид во квалитетот на храната што се нуди во нив. Нема регистрирани случаи на труење со храна. Со цел да се поттикнат и мотивираат учениците за здрав живот, во

училиштето се води кампања за здрава исхрана. Преку проектот „Еко училиште“, се спроведуваат предавања на учениците за стекнување на здрави навики.

Во училиштето нема создадено услови за движење на лица со телесни пречки во развој на вториот кат, но на приземјето има пристапна рампа и специјален тоалет за деца со посебни физички потреби. Во училиштето нема ученици со телесни пречки.

Во училиштето има договорени процедури за помош на ученици од социјално загрозуени семејства, иако во нити една паралелка нема таков ученик. Секогаш на учениците од социјално загрозуени семејства им се овозможува да учествуваат во воннаставните активности што бараат вложување дополнителни средства. Притоа, училиштето соработува со родителите, локалната заедница и со другите релевантни институции (Центарот за социјална работа, хуманитарните организации и деловната заедница).

4.2 Здравје

Хигиената во училиште е на високо ниво. Во текот на учебната година во училиштето се врши дезинфекција, дезинсекција и дератизација, а последната е извршена на 25.10.2019 година од ЈЗУ Центар за јавно здравје – Скопје, Служба за дезинфекција, дезинсекција и дератизација. Тоалетите за наставниците и за учениците редовно се чистат во текот на денот.

Ходниците и скалите се чистат најмалку трипати во денот, подот и мебелот во училниците се чистат најмалку пред почетокот на секоја смена, останатиот училишен простор барем еднаш во текот на денот. Прозорците, вратите и другиот инвентар се чисти редовно но најмалку по двапати во секое полугодие. Училиштето се грижи учениците правилно да ги користат тоалетите и да ја одржуваат личната хигиена. Самото училиште има набавено и ставено во употреба 12 прочистувачи на воздух во училниците, а од Владата се донирани и се употребуваат уште 6 прочистувачи на воздух.

Дворот на училиштето е уреден и чист од секаков вид отпадоци, а земјените површини се позеленети и редовно се одржуваат. Предниот дел од дворот е уреден со зеленило, клупи, амфитеатар за 100 лица и преставува пријатно место за престој. Во училишниот двор, во секоја училница и во ходниците има корпи за отпадоци и училиштето се грижи учениците да ги фрлаат отпадоците во нив.

Училиштето целосно ги реализира точките на акции од воспоставените еко-стандарди со цел постигнување на високо ниво на хигиена во училиштето и заштита на здравјето на учениците и вработените.

Во склоп на годишната програма на училиштето содржана е програма за заштита и унапредување на здравјето на учениците и култура на живеење. Училиштето има и програма за превенција од заразни болести. Редовно се вршат систематски и санитарни прегледи на вработените. Последниот систематски преглед е извршен на 10.12.2019 година под бр.05-2752/1 преку ПЗУ Поликлиника Ели-Медика- Струмица, а санитарниот е спроведен на 18.12.2019 година преку истиот правен субјект, Договор заведен со бр.05-3045/1. Во соработка со Здравствен дом „Илинден“ редовно се вршат систематски прегледи и вакцинирање на учениците согласно со националната програма за здравствена заштита.

Училиштето има договорени процедури за грижа за учениците кои заради хронично заболување или посериозни повреди подолго отсутуваат од настава. Процедурите се спроведуваат во практика на иницијатива на раководителот на паралелката или предметен наставник, во соработка со родителите и други релевантни институции.

4.3 Советодавна помош за понатамошно образование на учениците

Училиштето им обезбедува на учениците информации за мрежата од факултети во Македонија како и надвор од неа. Од факултетите доаѓаат соодветни лица кои вршат презентации за можностите за студирање на нивните факултети, а сето тоа е промовирано на училишниот вебсајт. Училиштето им обезбедува на учениците јасни, точни и целосни информации за можностите за понатамошно образование.

Училиштето има договорени процедури за грижа за учениците со емоционални потешкотии кај учениците од било кој вид. Стручниот соработник психолог е обучен да им

помогне на учениците и/или родителите во вакви ситуации или да ги упати до релевантни институции. За учениците со емоционални потешкотии, училиштето по потреба соработува со институции како што се здравствени установи, Центар за социјална работа, полиција и други.

4.4 Следење на напредокот

Најголем број од наставниците водат целосна и уредна евиденција за напредокот на учениците во совладувањето на новите знаења. Се врши следењето на постигањата, редовноста и поведението на сите ученици, како и за нивниот интелектуален, социјален и емоционален развој. Раководителите на паралелката водат уредна евиденција во дневникот на паралелката за постигањата, редовноста и поведението на секој ученик.

Раководителите на паралелката на крајот од секое тримесечие и полугодие поднесуваат извештај за постигањата на учениците во паралелката. Со тие податоци учениците редовно се запознаваат на одделенските часови, а родителите на родителски средби.

Стручниот соработник психолог изготвува тримесечни, полугодишни и годишни извештаи за напредокот на учениците по паралелки и години и подготвува анализи.

Наставниците подготвуваат редовни извештаи и анализи, по квартали, за својата паралелка врз основа на индивидуалните евиденции за учениците. Подготвените извештаи и анализи според паралелки се доставуваат на увид на стручната служба (психологот) и раководниот кадар и се целосно достапни за сите други наставници, за родителите и за самите ученици. Резултатите од анализите се разгледуваат на органите во училиштето и се користат за подобрување на воспитно-образовниот процес.

Учениците кои постигнувале забележителни резултати и освоиле награди на натпревари, дополнително се промовират и се стимулираат.

5. УЧИЛИШНА КЛИМА И ОДНОСИ ВО УЧИЛИШТЕТО

5.1 Училишна клима и односи во училиштето

СОСУ „Илинден“ - Општина Илинден е препознатливо според квалитетот на работа и постигањата на учениците во различни области како и според остварувањето на визијата и мисијата. Училиштето остварува многу добра соработка со приватни и државни компании кои имаат потреба од стручни кадри кои што се образуваат во ова училиште, во кои учениците ја реализираат практичната настава и кои по завршувањето на образованието нудат можност за вработување на учениците. Училиштето ја подржува инклузивноста, се грижи за здравјето и безбедноста на сите ученици, ги негува родовата еднаквост и мултикултурализмот и го поттикнува учеството на учениците, родителите и заедницата во училишниот живот. Учениците и вработените добро се грижат за неговиот углед и се горди што се дел од него. Во училиштето владеат позитивни меѓучовечки односи, а наставниот кадар ужива голем респект кај родителите.

Училиштето има посебни кодекси за однесување на учениците, наставниците и родителите и Куќен ред за однесување на сите вработени. Во истите еднакво се третираат сите ученици без разлика на социјалните, половите, етничките и интелектуалните разлики. Во нивната изработка учествувале сите структури, а се усвоени од органите и телата на училиштето.

Училиштето има пропишани процедури за реагирање во случај на прекршување на принципите и правилата на однесување, пропишани со кодексите и таквите процедури доследно се спроведуваат во пракса.

Училиштето има донесено Еко-кодекс кој е истакнат на видно место, во холот на училиштето. Во него се поставени правилата на однесување, согласно содржините на еколошката програма.

Училиштето води политика на заемно почитување и вклученост на сите етнички заедници што учествуваат во училишниот живот. Во училиштето постои професионална соработка меѓу вработените. Раководниот и наставничкиот кадар играат клучна улога во одржувањето на поттикнувачка атмосфера во училиштето, а тоа се гледа од нивното однесување со учениците, вработените, родителите, како и посетителите на училиштето.

Наставниците се грижат за однесувањето и безбедноста на учениците за време на одморите, како и создавање на пријатна атмосфера за работа за време на наставата и воннаставните активности.

Во училиштето има добра работна атмосфера за време на часовите и другите училишни активности. Дисциплината на учениците во училиштето е на многу добро ниво. Учениците се совесни, учтиво се однесуваат, соработуваат меѓусебно и со наставниот кадар. Сите ученици без оглед на способностите, родот, етничката припадност, вера и потекло се чувствуваат безбедни и прифатени од возрасните и од другите ученици во училиштето. Училиштето соодветно го применува Упатството за начинот на изрекување педагошки мерки врз основа на кое има изготвено интерен правилник за изрекување педагошки мерки. Во училиштето нема закани, провокации, навреди и пишани графити со негативна содржина, упатена кон припадниците на различните етнички заедници. Во последните три години нема изречени педагошки мерки опомена пред отстранување и отстранување.

Училиштето го применува принципот на демократско учество на учениците и има демократски формирана ученичка заедница, која функционира според изготвен План за работа на ученичката заедница. Сите ученици се навремено информирани и учествуваат при решавање на проблеми и партиципираат со свои мислења и предлози при донесување на одлуки што се од нивен интерес. Ученичката заедница е активна и води записници од одржаните состаноци и изготвува извештај од сработеното согласно планот.

5.2 Прововирање на постигањата

Училиштето превзема активности за промовирање на постигањата на учениците. Истите се истакнуваат во училишниот хол и на веб-страната на училиштето. Училиштето користи начини за промовирање на личните постигања на учениците и во пошироката локална средина преку соработка со јавните гласила, културни установи, натпревари, музички настапи.

Наставниците ја согледуваат суштината на пофалувањето како начин на мотивирање на учениците за постигнување подобри резултати во учењето. Училиштето избира ученик на генерација со јасно утврдени критериуми за избор.

Училиштето развива политика на поттикнување на наставниот кадар и на учениците да учествуваат на натпревари на локално, регионално, државно и меѓународно ниво и има развиен систем на наградување на учениците што постигнале успех (книги, дипломи, благодарници, а општината парично ги наградува). Училиштето е препознатливо по постигањата на учениците и по освоени голем број награди во голем број области, преку кои го промовираат училиштето.

5.3 Еднаквост и правичност

Сите вработени во училиштето вклучувајќи ги и родителите во органите и телата на училиштето, се запознати со правата на децата. Училиштето ги поттикнува учениците да ги практикуваат своите права и ги заштитува во случај на нивно нарушување

Сите вработени во училиштето подеднакво се однесуваат кон сите ученици независно од полот, етничката припадност и способностите и кога се работи за активностите на часот и за активностите надвор од часовите. Училиштето ги промовира еднаквоста и правичноста како темелни вредности. Учениците се учат како да ги препознаваат и како да се справуваат со конкретни ситуации поврзани со дискриминација во училишен контекст.

Учениците учат да ја почитуваат сопствената и културата и традицијата на другите етнички заедници. Училиштето во своите програмски документи планира и реализира активности за запознавање на учениците со културата и традицијата на другите етнички заедници. На редовните часови планирани се содржини за меѓуетничка интеграција. Со Решение бр.04-53/11/5 од 12.09.2019 година од директорот на училиштето формиран е тим за планирање и следење на реализираните активности од проектот за меѓуетничка интеграција. Активностите се реализираат само во рамките на училиштето. Училиштето не организира заеднички наставни и воннаставни активности наменети за културно/јазично мешани групи. Училиштето нема склучено меморандум за соработка со училиште со настава на друг наставен јазик од причини што кога отпочнало со работа проектот веќе бил започнат и има потешкотии со пронаоѓање партнер училиште. Во холот на училиштето има истакнато изработки и фотографии кои го отсликуваат мултикултурниот карактер на државата.

5.4 Партнерски однос со родителите и со локалната заедница

Училиштето превзема добро испланирани активности за да ги поттикне родителите да се вклучат во подобрувањето на воспитно-образовната работа на училиштето на сите нивоа. Училиштето користи ефективни методи за комуникација со родителите преку организирање индивидуални родителски средби и приемни денови приспособувајќи се на времето што родителот го има на располагање. Училиштето има пропишани демократски процедури за избор на претставниците на родителите во Училишниот одбор во кои вклучува можност за кандидирање и истите доследно ги применува. Информациите што се однесуваат на сите аспекти од работата на училиштето, како што се целите, организацијата, идните активности и нивото на постигања на учениците се јасни, разбирливи и достапни на сите родители во пишана форма. Родителите се чувствуваат добредојдени во училиштето.

Училиштето е активно вклучено во соработката со локалната заедница, стопанските субјекти и невладиниот сектор, преку спроведување на заеднички проекти и учество на настани од интерес на заедницата.

Училиштето остварува квалитетна соработка со деловната заедница, преку спроведување на заеднички проекти. Училиштето има воспоставена континуирана соработка за реализирање на активности од еколошката програма. Постојат повеќе конкретни примери за успешна соработка со граѓанскиот сектор и активно учество на вработените во проекти од интерес на заедницата, како и соработка со средните училишта на ниво на град Скопје.

6. РЕСУРСИ

6.1 Сместување и просторни капацитети

Училишната зграда е изградена во 2012 година, а е отпочнато со реализирање на воспитно-образовна работа од учебната 2013/2014 година. Објектот е од модуларен систем на градба, изграден целосно од еколошки, термоизолациони материјали со вкупна површина од 2279,84 m² со приземје и кат. Училишниот двор е со површина од 6500 m² и е целосно хортикултурно и партерно уреден. Во задниот дел од дворот изграден е амфитеатар наменет за настава на отворено и други намени. Двороот на училиштето е целосно заграден.

Во непосредна близина на училиштето се лоцирани Спортска сала и отворено тениско игралиште кои се во сопственост на општината. За нивното одржување се грижи општината, а во времетраење на наставата се користат за потребите на училиштето.

Училиштето располага со 9 училници, 1 кабинет по информатика, 2 кабинети за реализирање на практична настава за образовниот профил електротехничар за електроника и телекомуникации и 2 кабинета за реализирање на практична настава за образовниот профил електротехничар за компјутерска техника и автоматика, библиотека, 3 помошни простории за складирање на нагледните и техничките средства како и за одржување стручни активности, конференциска сала, 1 наставничка канцеларија, канцеларии за психолог, секретар и директор, една просторија за технички персонал и просторија за хаусмајстор. Загревањето и ладењето на училишниот објект е со сопствен систем на принцип геотермални води.

Во училиштето има вкупно 4 санитарни јазли за ученици (по два на кат) и 2 за вработени.

Училишниот простор ги исполнува условите за изведување настава. Опременоста на училиштето со наставни, нагледни средства и други технички помагала соодветствува со современите текови на наставата и истата има тенденција на подобрување.

Училишниот простор ги исполнува условите за изведување настава. Постојат пријатни, просторни услови за одвивање на работата на наставниот кадар. Холот е простран и е уреден со клупи. Училиштето има јасен план и распоред и максимално ги користи расположливите капацитети за изведување на наставата и воннаставните активности, со што ги задоволува потребите на учениците.

Просторниот капацитет овозможува реализација на точките на акција, опфатени со Еко-проектот. Активностите во поглед на воспоставените еко - стандарди, се спроведуваат согласно планираната динамика за реализација на Еко- проектот.

6.2 Наставни средства и материјали

Опременоста на училиштето со наставни, нагледни средства и други технички помагала е многу добра и истата има тенденција на подобрување.

Училиштето ги утврдува потребите на наставните средства и помагала на ниво на стручни активности и прави напори за нивна набавка, според финансиските можности. Од наставни помагала училиштето располага со целосна опрема и алат за изведување на практичната и теоретската настава по стручните предмети, 15 фиксни и 5 мобилни ЛЦД проектори, 1 смарт табла, 6 интерактивни електронски панели, а во тек е јавна набавка за уште 6, 2 мимио уреда, 2 телевизори, 3 касетофони, 7 печатачи, 1 копир и скенер, 1 печатар плотер, историски карти, повеќе геометриски тела, музички инструменти и доволен број спортски реквизити.

Училиштето има план за обезбедување на нагледни средства. Истиот ги изразува потребите утврдени од страна на стручните активности и во текот на годината според финансиските можности и приоритети се обновуваат и дополнуваат.

Наставниците и учениците знаат кои наставни средства и материјали им се на располагање и истите ги користат во наставата и во учењето.

Училишната има библиотека со околу 1000 наслови белетристика и мал дел стручна литература, но нема вработено библиотекар. Приемот и складирањето на учебници го врши наставникот по македонски јазик. Учениците со лектирни изданија се снабдуваат од општинската библиотека која е во непосредна близина. Според изјаснувањето на родителите и учениците истата располага со доволен број примероци и ги задоволува потребите на учениците. Со Одлука бр.02-50/5 од 30.01.2020 година од Училишниот одбор училиштето е претплатено на електронските изданија на стручното списание емитер до кое имаат пристап сите ученици и вработени.

Училиштето планира и обезбедува потрошен материјал, потребен за реализација на наставните и воннаставните активности, во рамки на финансиските можности. Планирањето и снабдувањето со потрошен материјал се врши тековно, според потребите со договорни постапки.

6.3 Обезбедување на потребниот наставен кадар

Училиштето има обезбедено доволен број наставници, за реализирање на воспитно- образовниот процес.

Наставниот процес во училиштето го реализираат вкупно 18 наставници од кои 2 врз основа на склучен договор надолнуваат фонд во училиштето, а правото од работен однос го остваруваат во други училишта. На 16 наставници ова училиште им е матично. Од нив 10 се вработени на определено работно време. Еден наставник е приправник и за него е назначен ментор кој е наставник во друго училиште. Стручната подготовка на наставниот кадар е во согласност со нормативите од наставната програма освен тројца наставници кои се соодветно високо образование, но не се стекнале со педагошко-психолошка и методска доквалификација. Истите се ангажирани по пат јавен оглас како единствени пријавени кандидати. Училиштето постапува согласно со законската регулатива при реализација на приправничкиот стаж.

Во случаи на пократко или подолго отсуство на наставен кадар, училиштето во соработка со основачот води грижа навремено да обезбеди соодветна замена.

Наставниот кадар е квалификуван и способен за реализација на воспитно - образовниот процес, со континуирано стручно усовршување во склоп на обуките на Министерството за образование и наука како и со нивно индивидуално професионално образување. Работата на наставниот кадар соодветно е поддржана од страна на административно - техничкиот персонал.

Стручниот соработник психолог им помага на наставниците во организација на наставата, во следење на напредокот на учениците, во справување со проблеми на индивидуално и групно ниво и во давање на советодавна помош на учениците. Има Програма за работа која е во состав на Годишната програма за работа на училиштето.

Стручната служба и наставниот кадар, активно се вклучени во реализација на еколошката програма, Еко- проектот.

6.4 Следење на развојните потреби на наставниот кадар

Училиштето ги детектира потребите на наставниците за професионален развој при што ги има во предвид основните професионални компетенции за наставници. Има изготвено програма за професионалниот развој базирана на детектираните потреби на наставниците.

Наставниците добиваат можност да учествуваат на семинари, организирани од страна на Министерство за образование и наука, Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и обука како и на обуки кои се спроведуваат од страна на домашни и странски акредитирани обучувачи. Во финансискиот план за тековната учебна година се предвидени средства наменети за обука на наставниот кадар.

Наставниот кадар и психологот имаат ажурирани професионални досиеја.

6.5 Финансиско работење во училиштето

Постапките за финансиско работење што ги спроведува училиштето се во согласност со законските норми. Раководниот кадар ги знае механизмите што може да ги користи за стекнување на дополнителни финансиски средства. Финансиското работење на училиштето се контролира преку Училишниот одбор. Училишниот одбор редовно го следи наменското трошење на буџетот со цел да има увид во потрошените финансиски средства.

Училиштето ги информира органите и телата во училиштето за училишниот буџет и трошењето на финансиските средства. Одговорните лица редовно дискутираат за информации поврзани со ресурсите и преку одлуките што ги носат обезбедуваат економичност, ефикасност и правичност во распределбата на финансиските средства. Средствата за материјалните трошоци, трошоците за комунални услуги и друго се обезбедуваат од блок дотациите добиени од основачот, преку претходно одобрен финансиски план. Средствата се користат наменски и за креативни цели што се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и учењето, подобрување на постигањата на учениците, како и развој на училиштето во целина.

За финансиското работење училиштето ја информира локалната власт преку месечен, квартален, полугодишниот и годишниот извештај за финансиското работење.

7. УПРАВУВАЊЕ, РАКОВОДЕЊЕ И КРЕИРАЊЕ ПОЛИТИКА

7.1 Управување и раководење со училиштето

Со училиштето управува Училишнен одбор (УО) конституиран во согласност со законската регулатива. Сите членови се со важечки мандат. Работата на УО е во рамките на пропишаните надлежности дефинирани со постојната законска регулатива. Постои деловник за работа на Училишниот одбор заведен под дел.бр.07-22/3 од 10.09.2013 година и со истиот се запознаваат новите членови при нивното именување. Годишната програма за работа на училиштето ја содржи програмата за работа на УО со испланирани активности, временска рамка и реализатори. Нема случаи на одложување/неодржување на седниците на УО поради немање кворум за работа. Работата е транспарентна за сите структури во училиштето. Соработката со раководниот орган на училиштето е добра, со остварен партнерски однос. Според изјаснувањето на членовите запознаени се со сите прашања во врска со воспитно - образовната работа, развојната програма како и за управување со финансиите во училиштето. Запознаени се со целокупното работење на училиштето, програмските документи и извештаите од работата на училиштето. Според изјаснувањето на членовите, училиштето навремено обезбедува сеопфатни информации за работењето.

Раководен орган на училиштето е Директор во втор мандат, именуван со Решение Бр.04-1614/4 од 28.12.2017 година од Градоначалникот на општина Илинден, кој ги исполнува условите за директор согласно со закон. Фокусот на работењето на директорот е на: унапредување на квалитетот на наставата и зајакнување на компетенциите на наставниот кадар преку обуки, доопремување на кабинетите за практичната настава, опремување на сите училници со смарт табли, за што е во тек јавна набавка за 6 смарт табли и зајакнување на соработката со деловната заедница (бизнис секторот).

Стручните органи во училиштето работаат според изготвени програми кои се во содржани во годишната програма за работа на училиштето.

Работата на Советот на родители е планирана со програма за работа која е составен дел на Годишната програма за работа на училиштето. Работата на Советот на родители е утврдена со Деловник за работа на Советот на родители заведен под дел.бр.07-22/2 од 05.09.2013 година.

7.2. Цели и креирање на училишната политика

Целите за работата во училиштето се добро утврдени во програмските документи на училиштето. Тие се јасни и добро поставени. Поставените цели се во согласност со државната и локалната образовна политика и во поголема мера на целите им се дава соодветен приоритет. Во креирањето на целите во најголема мера учествуваат вработените, свои предлози делумно даваат и родителите и учениците. Истите континуирано се запознаваат со нивното остварување и подобрување.

Раководната структура постојано ги следи и анализира постоечките политики во врска со квалитетот на работата во училиштето, го следи квалитетот на сите подрачја во воспитно – образовната дејност и врши соодветни целни планирања за нивно подобрување.

7.3 Развојно планирање

Состојбите за успешноста во работењето на училиштето се идентификувани во документот за Самоевалуација. Врз основа на самоевалуацијата е донесена Програмата за развој на училиштето.

Целите на развојното планирање ги отсликуваат мисијата, визијата и вредностите на училиштето. Училиштето има акциски планови за поставените цели. Училиштето преку годишните извештаи ги информира наставниците, родителите и учениците за реализацијата на утврдените приоритети и се залага да ги земе во предвид нивните ставови.

Потребите за стручно усовршување на наставниците се утврдуваат преку организирани постапки. Училиштето има изготвено Програма за професионален развој на наставниците која е составен дел на Годишната програма. За остварување на овие обуки е предвиден систем на десиминација за стручно усовршување на целиот наставен кадар и обуки од акредитирани провајдери за кои се предвидени средства во финансискиот план за тековната година.

Потребите од материјално - технички средства во училиштето се идентификуваат со утврдени постапки преку стручни активи. Активите своите согледувања за потребните материјали и средства ги доставуваат до раководниот орган во вид на барања од стручните активи. Раководството определува приоритети во зависност од расположивите средства преку планирања во годишниот финансов план. Набавките навремено се обезбедуваат според годишниот план за јавни набавки.

Училиштето континуирано го ревидира планот за подобрување и осовременување на инфраструктурата на училиштето и обезбедува сопствени средства и средства од донатори за наменско инвестирање. Училиштето има воспоставено соработка со локалната самоуправа и заедницата во однос на подобрувањето на инфраструктурата.

8.1. Силни страни

- Енергетски ефикасен училишен објект, економично и еколошко загревање и ладење на објектот;
- Остварена добра соработка со локалната и бизнис заедницата;
- Хигиената во училиштето е на високо ниво, уреден училишен двор;
- Високи постигања на учениците со голем број освоени награди;
- Сключени меморандуми за соработка со голем број на компании за реализација на практична обука во реални услови
- Добро развиен механизам на промовирање на струките и постигањата на учениците;

8.2. Слаби страни

- Не е изведена симулација за постапување во случај на елементарна непогода;
- Училиштето нема партнер училиште за реализирање заеднички активности од проектот За Меѓуетничка интеграција во образованието;
- Училиштето нема формирано Училишен спортски клуб

8.3. ПРЕПОРАКИ

- Да се изведе симулација за постапување во случај на елементарна непогода;
- Училиштето да преземе активности и да обезбеди партнер училиште за реализирање заеднички активности од проектот за Меѓуетничка интеграција во образованието;
- Училиштето да превземе активности за формирање на Училишен спортски клуб

Соња Миладинова, Раководител на инспекцискиот тим	
Јасмина Аврамовска, Инспектор	
Соња Зашовска, Инспектор	